

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 4010/2020
27.01.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд у већу састављеном од судија: Весне Поповић, председника већа, Зоране Делибашић и Гордане Комненић, чланова већа, у правној ствари тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Новица Пантић, адвокат из ..., против туженог ББ из ..., чији је пуномоћник Димитрије Вукомановић, адвокат из ..., ради утврђења права својине, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж 255/20 од 11.03.2020. године, у седници одржаној 27.01.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Апелационог суда у Крагујевцу Гж 255/20 од 11.03.2020. године у ставу другом изреке, тако што се одбија жалба тужиоца и потврђује пресуда Основног суда у Пожаревцу П 648/19 од 15.10.2019. године у ставу другом и трећем изреке.

Образложење

Пресудом Основног суда у Пожаревцу П 648/19 од 15.10.2019. године, ставом првим изреке, делимично је усвојен тужбени захтев па је утврђено да је тужилац, по основу одржаја, власник дела кп.бр. ..., КО ..., у мерама и границама ближе одређеним овим ставом изреке, што је тужени дужан признати и дозволити да се тужилац на основу ове пресуде, на овом делу парцеле упише као власник код СКН Ставом другим изреке одбијен је тужбени захтев у преосталом делу којим је тужилац тражио да се утврди да је власник дела кп.бр. ..., КО ..., дефинисан у мерама и границама ближе одређеним овим ставом изреке. Ставом трећим изреке обавезан је тужени да тужиоцу накнади трошкова парничног поступка од 114.200,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж 255/20 од 11.03.2020. године, ставом првим изреке одбијена је, као неоснована, жалба туженог и првостепена пресуда потврђена у ставу првом изреке. Ставом другим изреке преиначена је првостепена пресуда у ставу другом и трећем изреке, па је пресуђено тако што је утврђено да је тужилац власник, по основу одржаја, дела кп.бр. ..., КО ..., у мерама и границама ближе одређеним овим ставом изреке, што је тужени дужан признати и дозволити да се тужилац на основу ове пресуде, на овом делу парцеле упише као власник код СКН ..., па је тужени обавезан и да тужиоцу накнади трошкова парничног поступка од 158.400,00 динара.

Против правноснажне пресуде донесене у другом степену, тужени је изјавио ревизију због погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања, битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је испитао побијану одлуку, применом члана 408. у вези члана 403. став 2. тачка 3. Закона о парничном поступку ("Сл. гласник РС" број 72/11 и 55/14), па је нашао да је ревизија основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према чињеничном стању на ком је заснована побијана одлука, тужилац је власник кп.бр. ..., уписане у ЛН ..., КО ..., укупне површине 7,61 ари, а тужени је власник суседне парцеле бр. ..., уписане у ЛН ..., КО ..., чија је укупна површина 6,89 ари. Током 1991. године, парничне странке су споразумно, на месту раније жичане ограде, која је представљала фактичку међу између ових парцела, без претходне идентификације и утврђења катастарске међе, заједничким средствима поставиле нову сада бетонску ограду. Тужилац је 2016. године предложио да постојећу ограду замене новом, са чим се тужени сагласио, али да се она постави на истом месту где је и постојећа бетонска ограда. Исте године, тужилац је у периоду док је тужени боравио у иностранству, постојаћу ограду заменио подизањем нове бетонске ограде. По повратку из иностранства, у септембру 2016. године, тужени је ангажовао геометра ради утврђивања геодетске међе, који је мерењем утврдио да између геодетске и фактичке међе постоји одступање у том смислу што се део тужиочеве парцеле бр. ..., у површини од 17 м², налази у фактичкој државини тужиоца. Између новопостављене ограде и куће туженог сада не може да се пролази, а искази парничних странака се разликују у погледу чињенице да ли је нову бетонску ограду тужилац поставио на месту на ком је постојала претходна бетонска ограда (што тврди тужилац) или је дошло до одступања на тај начин што је иста померена на део плаца који се раније налазио у државини туженог (навод туженог).

Ради оцене основаности тужбеног захтева, првостепени суд је оценом налаза и скице судског вештака, као и саслушаних сведока утврдио да се унутар парцеле тужиоца налазе две мермерне плоче и бетонска правоугаона површина димензија 10x10 цм, из које више 4 правилно распоређене бетонске арматуре, што су остаци старе раније порушене куће, која се налазила у правцу пружања старе бетонске ограде. Оценом исказа ВВ и ГГ, који су радили на изградњи нове бетонске ограде, првостепени суд је утврдио да је претходна бетонска ограда била делимично преломљена (није била праволинијска), те да је први стуб старе ограде замењен новим који је постављен на истом месту где је био и стари, а да је последњи стуб од старе ограде остао исти (није замењен новим), па је нова ограда између та два стуба постављен праволинијски. Оценом исказа сведока, геометра ДД, тај суд је утврдио да је овај сведок пре 4 – 5 година вршио мерење кућног плаца тужиоца, а да је након тога – пре 2 године, радио ситуациони план парцеле туженог и да је том приликом приметио да је новопостављена ограда ближе кући туженог у односу на раније постојећу бетонску ограду. Оцењени су и искази сведока ЂЂ, ЕЕ и ЖЖ, који су незаинтересовани за исход спора у овој правној ствари (са којима је сагласан и исказ сведока ЗЗ – супруге туженог), из којих је првостепени суд утврдио да сада између новопостављене ограде и куће туженог више не може да се прође, док је у време постојања старе бетонске ограде између ограде и куће туженог могло лако да се прође,

те да су сведоци ЕЕ и ЖЖ (који су у то време изводили радове на кући туженог), између куће и тадашње ограде пролазили са кофом или носећи цреп, што сада више није могуће.

На основу овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је делимично усвојио тужбени захтев и утврдио да је тужилац, као савесни држалац дела парцеле туженог, применом члана 28. став 4. Закона о основама својинскоправних односа, одржајем стекао право својине на делу кп.бр. ..., КО ... - у мерама и границама ближе одређеним ставом првим изреке првостепене пресуде, односно на делу (наведене) парцеле туженог која је била у фактичкој државини тужиоца у периоду од 1991. године, када су парничне странке сагласно подигле прву бетонску ограду, до 2016. године, када је подигнута нова ограда (став први изреке). Део тужбеног захтева, који се односи на утврђење права својине и на преосталом делу парцеле туженог, у мерама и границама ближе одређеним ставом другим изреке, а који представља део парцеле између линије којом се пружала стара бетонска ограда и линије кретања новоизграђене ограде, одбијен је као неоснован, уз закључак првостепеног суда да је нова ограда померена у дубину плаца туженог, без његове сагласности, те да нису испуњени услови из члана 28. став 4. истог Закона, што и тужбени захтев чини неоснованим у овом делу (став други изреке).

Код истог чињеничног стања другостепени суд је потврдио првостепену одлуку у ставу првом изреке, а преиначио у ставу другом тако што је усвојио тужбени захтев и у том делу. Своју одлуку у преиначујућем делу засновао је на чињеници да се на парцели бр. ..., власништво тужиоца, налази правоугаона бетонска површина димензија 10 x 10 цм, која представља остатке раније постојеће куће на парцели тужиоца, а не остатке старе бетонске ограде, јер иста није имала бетонски темељ, на основу чега закључује да је тужилац од 1991. године био непрекидно у савесној државини дела кп. ... - плаца туженог, јер су странке 1991. године – споразумно, на месту раније постојеће фактичке међе, коју је чинила жичана ограда, заједничким средствима поставили бетонску ограду, без претходне идентификације и утврђења катастарске међе, тако да тужилац до 2016. године није знао нити је могао знати да није власник дела парцеле туженог који је у његовој државини. Како се савесност држаоца претпоставља, у смислу члана 72. став 3. Закона о основама својинскоправних односа, а тужени – на коме је терет доказивања није доказао супротно, то другостепени суд налази да је испуњен услов из члана 28. став 4. истог Закона, па је усвојио тужбени захтев и у овом делу.

Врховни касациони суд налази да се основано ревизијом указује да је побијана одлука у преиначеном делу донета уз погрешну примену материјалног права.

Стицање својине одржајем регулисано је одредбом члана 28. Закона о основама својинскоправних односа („Сл. лист СФРЈ“ бр. 6/80 ... „Сл. лист СРЈ“ бр. 29/96 и „Сл. гласник РС“ бр. 115/05), тако што је одређено да савестан и законит држалац непокретне ствари, на којој други има право својине, стиче право својине на тој ствари одржајем протеком десет година (став 2.), а протеком 20 година право својине стиче савестан држалац непокретне ствари, на којој други има право својине (став 4. истог члана). Појам законите и савесне државине дефинисан је чланом 72. истог Закона, по коме је државина законита ако се заснива на пуноважном правном основу који је потребан за стицање права својине и ако није прибављена силом, преваром или

злоупотребом поверења (став 1.), а савесна ако држалац не зна или не може знати да ствар коју држи није његова (став 2.).

У конкретном случају, није спорно да је стара жичана ограда, на чијем месту су парничне странке 1991. године споразумно подигле бетонску ограду, одступала од геодетске међе између парцела бр. ... и ..., односно између парцела тужиоца и туженог, те да парничне странке, самим тим ни тужилац, нису знале за ово одступање, па се савесност тужиоачеве државине на том делу плаца, у смислу члана 72. став 2. Закона о основама својинскоправних односа, може прихватити само до 2016. године, када је тужилац порушио стару и изградио нову бетонску ограду. Како је од 1991. до 2016. године, протекао законски рок од 20 година, из члана 28. став 4. истог Закона, за стицање својине путем одржаја, то тужилац по овом основу јесте постао власник овог дела плаца туженог (делу кп.бр. ... – у мерама и границама ближе одређеним ставом првим изреке првостепене пресуде).

Међутим, како је 2016. године дошло до изградње нове бетонске ограде, за коју је међу странкама било спорно да ли је подигнута у линији кретања старе бетонске ограде или је дошло до одступања и новог померања на површину плаца туженог, Врховни касациони суд налази да је другостепени суд погрешном применом материјалног права усвојио тужбени захтев у целости, без оцене спорне чињенице међу парничним странкама. Сама чињеница, коју другостепени суд наводи у својој одлуци, да се на парцели тужиоца (кп. бр. ...), налази правоугаона бетонска површина димензија 10 x 10 цм, која представља остатке раније постојеће зграде, а не остатке старе бетонске ограде, није доказ да приликом изградње - није дошло до померања линије кретања нове ограде у односу на стару. Ово посебно из разлога што су и сведоци – радници тужиоца који су подизали нову ограду, потврдили да је ограда подигнута тако што је на месту раније постојећег првог бетонског стуба постављен нови (на истом месту), да је последњи стуб задржан, а да је ограда изграђена праволинијски у односу на претходну која се пружала преломљеном линијом према парцели тужиоца, а посебно код утврђене чињенице у првостепеном поступку, коју другостепени суд није ни ценио, да је између раније постојеће ограде и куће туженог могло лако да се прође (пролазили су мајстори носећи кофу и грађевински материјал), док то након изградње нове ограде више није могуће ни за човека, чак и без (бочног) ношења терета.

Имајући ово у виду, Врховни касациони суд налази да приликом изградње нове ограде тужилац јесте одступио од раније постојеће фактичке међе, тако што је још више ушао у дубину плаца туженог – кп.бр. ..., и то у мерама и границама ближе утврђеним ставом другим изреке првостепене пресуде, због чега се његова државина на овом делу плаца не може сматрати савесном, јер је знао или је бар морао знати да површина плаца туженог коју је заузео на овај начин не припада парцели чији је он власник, на који начин није испуњен ни услов из члана 72. став 2. а тиме ни услов из члана 28. став 4. Закона о основама својинскоправних односа, за стицање својине на непокретности на основу одржаја, па је правилно првостепеном одлуком тужбени захтев одбијен у овом делу.

Како је побијана одлука, којом је преиначена првостепена одлука и усвојен тужбени захтев и у овом делу, заснована на погрешној примени материјалног права, Врховни касациони суд је, на основу члана 416. став 1. ЗПП, преиначио другостепену и потврдио првостепену пресуду, односно одлучио као у изреци.

Тужени је успео у поступку по ревизији, али му трошкови овог поступка нису досуђени, с обзиром да ревизијом није ни поставио захтев за њихову накнаду.

**Председник већа – судија
Весна Поповић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић